DRIFTSPLAN FOR **HJORT** I ØYSTRE SLIDRE DRIFTSPLANOMRÅDE 2017-2019.

Planområdet:

Jaktfelt	**Tellende areal**	**Minsteareal hjort i dekar**
Kolstad-Melby-Liekren	19 672	
Juviken sameige	2 953	
Hovi-Bolstad	14 599	
Sk.bu Rogne viltomr.	33 584	
Rudi	5 589	
Volbu Vestås	13 125	
Volbu Austås	22 538	
Rolien-Yddebu	36 148	
Vindåsen	16 100	
Hegge-Nordtorp	23 578	10 000
Dale	13 867	
Javnlia	22 898	
Hedalen	14 699	
Okshovd-Lien	14 763	
Sørre Beito	9 457	
Nørre Beito	10 757	
Lykken	8 774	
Døradalen	2 960	30 000
Statsallmenning	159 048	
Tellende areal	**445 109**	

Planperiode:

Denne planen gjelder i 3 år, 2017-2019. Innholdet i planen evalueres årlig.

Innhold i planen

1. Status innen planområdet
   Innledning
   Utbredelse og trekk
   Påkjørsel/sykdom
   Beiteskader
   Kunnskapsgrunnlag og bestandsutvikling
2. Målsetting i planen
   Langsiktig generelle mål
   Konkret kortsiktige mål i planperioden
3. Avskytingsplan for 2017-2019
4. Virkemidler og tiltak
   Forutsetninger for gjennomføring av planen
   Reaksjonsbestemmelser

1. STATUS INNEN PLANOMRÅDET

Innledning

I 2014 ble forvaltning av hjort innlemmet i driftsplanområdet. Fra og med 2015 var alle rettighetshavere i Øystre Slidre med. Første planperiode 2014-2016 er gjennomført. Første periode er brukt til å øke bruken "sett hjort" skjema som ledd i å få mer kunnskap i hjortebestanden i kommunen. Kunnskapsgrunnlaget for videre forvaltning er fortsatt svakt.

Utbredelse og trekk

Bortsett frå fellingstall er det lite innsamla materiale om hjorten i Øystre Slidre. Det er stor variasjon i mengde hjort innen Øystre Slidre kommune. Det er et skille i bestandsstørrelsen på hver side av dalføre. Vestsida har gjennom flere 10-år hatt en bestand av hjort det er blitt jaktet på, mens austsida i større grad har hatt innvandring av hjort det siste 10-15 år. Det er i tillegg enkeltobservasjoner av hjort i fjellet. Det er liten kunnskap om hvor hjorten oppholder seg om vinteren, men trolig vandrer den sør og vest til nabodalføret, i tillegg til at den i økende grad oppholder seg innenfor kommunens grenser hele året. Dette vil trolig bli mer vanlig, særlig i snøfattige vintre.

Påkjørsel/sykdom

En hjort ble påkjørt i Rudi under jakta 2016. Den ble godkjent tatt på kvota og derfor ikke innmeldt som påkjørt. Forøvrig ingen kjente påkjørsler i Øystre Slidre i perioden 2014-2016. Kilde Hjorteviltregisteret.

Beiteskader

Det er ikke registrert beiteskader av hjort. Men det er kommet melding om at det på vestsida av Volbufjorden er beiting på rundballer og mye tråkk og møkk på dyrka mark. Lett tilgang på rundballer i alle jordbruksområder i de områder hjorten oppholder seg om vinteren, kan medføre at en vesentlig del av vintermaten for hjorten består av høstet gras.

Gjeldende forskrift om midlertidige tiltak for å begrense hjorteviltsykdommen CWD (skrantesjuke), setter forbud mot foring av hjortevilt. Dette kan på sikt også få konsekvenser for den utilsiktede foring som skjer ved at rundballer ligger ubeskyttet på innmark, og dermed er lett tilgjengelig for hjortevilt. Det er startet arbeid med en ny forskrift. Dersom dette innebærer for eksempel krav om inngjerding av alle rundballer, kan konsekvensen bli at det oppstår skade på skog.

Kunnskapsgrunnlag og bestandsutvikling
En har dårlig grunnlag for å vurdere bestandsstørrelsen for hjort i Øystre Slidre. Hovedgrunnen til dette er at hjortejakt på de fleste jaktfelt utøves som en del av elgjakta. Hjorten er et "biprodukt" under elgjakt. Men en antar at det i økende grad jaktes målrettet på hjorten.

Imidlertid kan en med rimelig sikkerhet si at det er en etablert hjortebestand fra sør til nord og på begge sider av vassdraget. Det er mer tilfeldig at det vandrer hjort til fjells øst i kommunen. Bestandsstørrelse er ukjent og variabel mellom årstidene, men mye tyder på at den har vært økende. Dette må være bakteppe når en skal sette mål for hva vi ønsker med hjortebestanden i framtida.

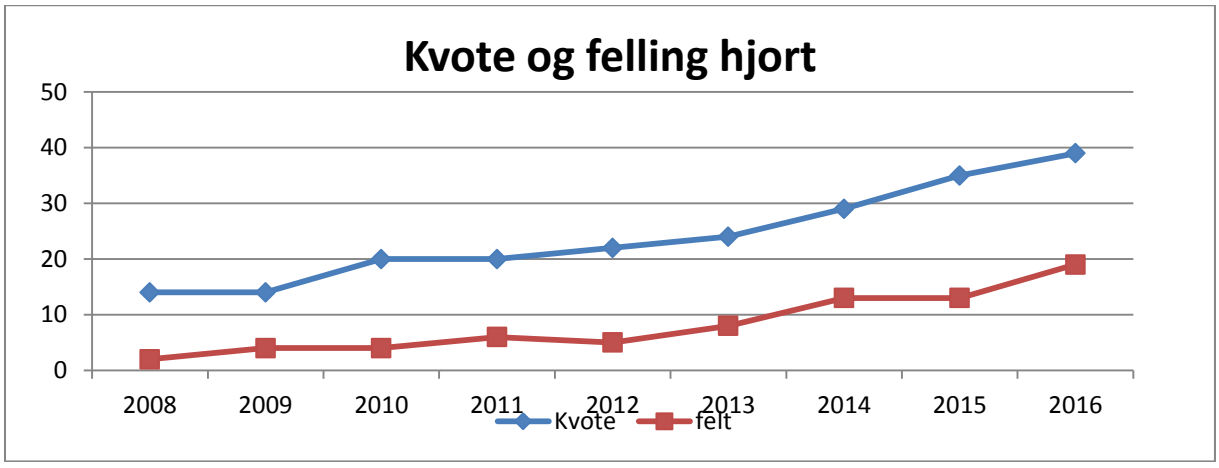

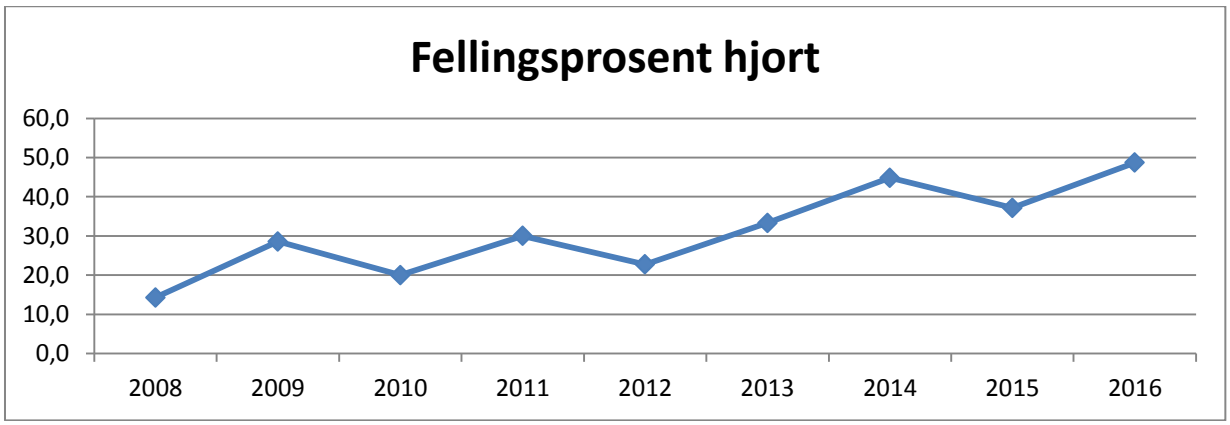

Felte dyr data FØR etablering av driftsplan for hjort

År	Tildelt totalt	Felt hannkalv	Felt hunnkalv	Felt hanndyr ½ år	Felt hunndyr ½ år	Felt hanndyr eldre	Felt hunndyr eldre	Felt totalt	Fellings-prosent
2008	14	1				1		2	14
2009	14		1			3		4	28
2010	20	1				3		4	20
2011	20		1	2	1	1	1	6	30
2012	22		1	1		2	1	5	23
2013	24	1	1	2		3	1	8	33
Sum	**114**	**3**	**4**	**5**	**1**	**13**	**3**	**29**	**25**
Prosent fordeling		**24 %**		**21 %**		**45 %**	**10 %**		

Kjønnsfordeling i uttaket 2008-2013: 72,4 % hanndyr og 27,6 % hodyr

Felte dyr data ETTER etablering av driftsplan for hjort

År	Tildelt totalt	Felt hannkalv	Felt hunnkalv	Felt hanndyr ½ år	Felt hunndyr ½ år	Felt hanndyr eldre	Felt hunndyr eldre	Felt totalt	Fellings-prosent
2014	29	2	1	5		3	2	13	45
2015	35	2	1	2	3	4	1	13	37
2016	39	3	1	8	2	3	3	20	20
SUM	**103**	**7**	**3**	**15**	**5**	**10**	**6**	**46**	**45**
Prosent fordeling Ø.S.		**22 %**		**43 %**		**22 %**	**13 %**		
Oppland		**20 %**		**29 %**		**32 %**	**18 %**	**1514 hjort felt i Oppland**	

Kjønnsfordeling i uttaket Øystre Slidre: **70 % hanndyr og 30 % hodyr**
Kjønnsfordeling uttak i Oppland: 62 % hanndyr og 38 % hodyr

Det er i vårt område lite erfaring med forvaltning av hjort. Under arbeid med den første hjorteplanen ble det tatt utgangspunkt i hvordan et normaluttak bør være i hjortefylka på vestlandet, med slik fordeling: 20 % på voksen bukk, 20 % voksen kolle, 40 % ungdyr og 20 % kalv. Bestandene der er store og skal mange steder reduseres. Men dette ble da også lagt til grunn i vår plan.

Avskytingsresultat på 22 % kalv, 43 % ungdyr, 22 % voksen bukk og 13 % voksen hind, er et bra resultat etter tre års uttak, mens kjønnsfordelingen er svært skjev.

Sett dyr data

Det er i liten utstrekning benyttet sett hjort skjemaer under jakta. Det har heller ikke vært gjennomført registreringer av hjort på vårbeite. Det er kort historikk på innlevering av "sett hjort", og det er trolig at "sett hjort" skjemaet bare fylles ut de dager det blir observert hjort.

2. MÅLSETTING FOR FORVALTNING AV HJORTEBESTANDEN.

Det er fortsatt lav kunnskap om hjortebestanden i Øystre Slidre. Det er derfor krevende å sette klare mål. Men når det lages en plan bør det også settes mål:

Langsiktige generelle mål:

- Overordna mål er å forvalte hjortestammen på en måte som sikrer en optimal og vedvarende produksjon og avkastning, sunne og dyr, god kjønns- og aldersfordeling. En bør på lang sikt ha en naturlig kjønnsbalanse i hjortestammen, dvs. kjønnsfordeling tilnærmet det samme som fødselsraten.
- Stammens størrelse bør ikke øke vesentlig utover dagens bestandsstørrelse, og må vurderes i forhold til den totale hjorteviltbestanden i Øystre Slidre.
- Områdets bæreevne er ukjent. Det må følges med på om det registreres beiteskader på skog.

Konkrete kortsiktige mål for planperioden

- Med utgangspunkt i at hjortebestanden trolig er i vekst og utbredelse i kommunen, kan uttaket økes noe i perioden. I størst mulig grad, bevare gode produksjonsdyr blant hann- og hodyr.
- Være forsiktig med avskyting av store bukker, **spare hind med kalv,** og dermed rette avskyting mot ungdyr og unge voksne dyr. **Innlemme kalvløse hinder i ungdyrgruppen**. Begrenset avskyting av storbukk.
- Tilstrebe avskyting med kjønnsfordeling mest mulig lik med fødselsrate, som for oppland er ca 55 % hannkalv og 45 % hunnkalv.

3. AVSKYTINGSPLAN

Det søkes om samlet kvote på 150 hjort i planperioden 2017-2019. Det tas sikte på å fordele disse med 50 hjort årlig.

Mål kjønnsfordeling i uttaket: 55 % hanndyr og 45 % hodyr. Hind med kalv fredes.

Mål fordeling alder og kjønn i uttaket:

1. 10 % voksne hanndyr. Disse tildeles med kvote fordelt på jaktlagene.
2. 50 % hanndyr av følgende gruppe: spissbukk og voksne bukker med inntil 3 tagger på den mest utviklede siden.
3. 40 % hind uten kalv.

Gruppe 2 og 3 tildeles som frie dyr.

4. VIRKEMIDLER OG TILTAK

Forutsettinger for gjennomføring:

- Det må være klare grenser for hva som tillates å felles. Hind med kalv og kalv fredes. Felling av store bukker begrenses og tildeles med kvote. Øvrige dyr går inn i en fri gruppe.
- For å gjøre bedømmelse av hanndyr enklere benyttes antall tagger på den mest utviklede siden for små bukker som inngår i ”frie dyr”. Normale hjortegevir er symmetriske.
- Denne modellen vil avhenge av at alle jegere har som mål å felle unge dyr av begge kjønn. Særlig vektlegging på felling av ung hind.
- Dersom evaluering etter 1. jaktår viser at fordelene med en slik modell uteblir, eller at fordeling i uttaket er motstridende med målsettingen, kan årsmøte endre avskytingsmodell, som i så fall må godkjennes av kommunen.
- Aldersanalyse av alle voksne dyr.

- Bruk av tilleggsdyr brukes for å få felt hjorten der den er. Dette er også en motivasjonsfaktor for å få øke jaktinnsatsen. Det er viktig at tilleggsdyr brukes i forhold til de mål som ønskes oppnådd
- Primært å ta i bruk hjorteviltregisteret "sett og skutt"
- Hensiktsmessige reaksjonsbestemmelser for felling av ikke tildelte dyr.
- Som tiltak for å rekruttere til jakt og friluftsliv oppfordres grunneierlaga til at det innenfor hvert enkelt jaktområde legges opp til samjakt, småviltjakt/storviltjakt. Aktiv rekruttering av unge jegere bør også prioriteres.

Reaksjonsbestemmelser ved feilskyting

Feilskyting i forhold til tildelt kvote vil gjøre det vanskeligere å nå målene i bestandsplan og avskytingsavtalen. Feilskytinger vil medføre innskrenkinger i fleksibiliteten og dermed ramme alle jaktfelt i driftsplanområdet. For hjort settes en fast avgift pr kilo.

Følgende bestemmelser gjelder:

- Feilfelling i forhold til tildelt kvote for; kalveførende hind, kalv og felling av storbukk, rammes av reaksjonsbestemmelsene. Avgiften fastsettes til kr 25,- pr kg. Dersom kalveførende hind felles, skal også kalven felles.

Feilskutte dyr som ikke byttes med annet jaktlag, belastes gjenstående kvote, fortrinnsvis voksne dyr.

Ved felling av flere dyr enn tildelt på kvote, blir dyret inndratt og tildelt et annet jaktfelt, eller solgt til inntekt for driftsplanområdet.
Ved alvorlige overtredelser av kvotetildeling eller viltloven, kan styret for driftsplanområdet kreve påtale.

Bytting av feilskutte dyr:
Bytting av feilskutte dyr kan gjennomføres ved bytting av kvote, eller at det feilskutte dyret overføres til et annet jaktlag.

Alle avgifter regnes fra første kilo.
Veierutiner:

Fratrekk for veging samme dag		- 3 %
"	" " dagen etter	- 2 %
"	" " 2 dager etter	- 1 %

Deretter ingen fratrekk